

IV

(Informacje)

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

RADA

**Konkluzje Rady w sprawie promowania dostępu młodych ludzi do praw z zamiarem sprzyjania
ich autonomii i zaangażowaniu w życie społeczeństwa obywatelskiego**

(2015/C 18/01)

RADA,

UZNAJĄC, ŻE:

1. W planie prac Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2014–2015 ⁽¹⁾ Rada za ogólny priorytet trzech prezydencji (IT, LV, LU) uznała wzmocnienie pozycji młodzieży, akcentując dostęp do praw, autonomię, zaangażowanie polityczne oraz aktywność obywatelską.
2. Kryzys społeczno-gospodarczy panujący od kilku lat nadal negatywnie oddziałuje na młodych ludzi. Zmiany demograficzne, bezrobocie panujące wśród młodych ludzi oraz niepewne formy zatrudnienia w efekcie utrudniają osiągnięcie przez nich autonomii i skuteczne korzystanie przez nich z przysługujących im praw.
3. Wysoki poziom bezrobocia wśród młodzieży przyczynił się do upowszechnienia ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego, problemów zdrowotnych, a także do utraty wiary w przyszłość. Badania pokazują też, że w niektórych państwach członkowskich coraz więcej młodych ludzi nie pracuje, nie kształci się ani nie szkoli (NEETs) ⁽²⁾ i że istnieje silny związek między statusem społeczno-ekonomicznym a zaangażowaniem politycznym: młodzież NEETs w porównaniu z resztą młodzieży rzadziej głosuje ⁽³⁾, mniej ufa organizacjom politycznym oraz mniej angażuje się w życie obywatelskie.
4. Młodzi ludzie są jednak cennym zasobem społecznym. Realizując strategię w zakresie polityki młodzieżowej na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, należy stale mieć na uwadze umiejętności, kompetencje, kreatywność i innowacyjność młodych ludzi.

ZDAJĄC SOBIE SPRAWĘ:

5. Z istnienia oznak, że młodzi ludzie osiągają autonomię ⁽⁴⁾ w późniejszym wieku niż kiedyś.
6. Że pogorszenie koniunktury nasiliło nierówności międzypokoleniowe i może mieć długotrwały wpływ na spójność społeczną i solidarność naszych społeczeństw.

⁽¹⁾ Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie planu prac Unii Europejskiej na rzecz młodzieży (2014/C 183/02).

⁽²⁾ Badanie Eurofund pt. „NEETs – Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe” – <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1254.htm>

⁽³⁾ „Opisowe dane statystyczne dla osób w wieku od 15 do 29 lat pokazują, że osoby NEET znacznie mniej angażują się politykę niż reszta młodych ludzi” (badanie Eurofound pt. „NEETs – Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe”, s. 95) – <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1254.htm>

⁽⁴⁾ Podstawowym warunkiem autonomii ludzi młodych jest to, by mieli niezbędne wsparcie, zasoby i możliwości, dzięki którym będą mogli decydować się na samodzielność, kierować własnym życiem, w pełni angażować się społecznie i politycznie we wszystkie dziedziny życia codziennego, a także podejmować niezależne decyzje. Możliwość osiągnięcia autonomii przez młodych ludzi zależy nie tylko od sfery zawodowej; to także możliwość rozwijania własnego potencjału, dokonywania własnych wyborów oraz życia w sposób niezależny dzięki narzędziom pozwalającym w krytyczny i aktywny sposób angażować się w życie społeczne, polityczne i gospodarcze własnej wspólnoty.

7. Że należy poświęcić stosowną uwagę rosnącej mobilności młodych ludzi w Europie – spowodowanej m.in. poszukiwaniem pracy w innych krajach – aby faktycznie stała się dla nich okazją do rozwoju osobistego i zawodowego. W tym względzie ważną rolę w promowaniu – poprzez mobilność – większej autonomii i większego zaangażowania młodych ludzi w życie społeczne oraz doskonalenia umiejętności i kompetencji ważnych dla zwiększenia szans na zatrudnienie i dla zaangażowania obywatelskiego może odegrać program Erasmus+.
8. Ze wspólnych wniosków ⁽¹⁾ z Konferencji UE na temat Młodzieży (Rzym, 13–15 października 2014 r.) ⁽²⁾.

MAJĄC ŚWIADOMOŚĆ NASTĘPUJĄCYCH KLUCZOWYCH WYZWAŃ:

9. Suma czynników wynikających z kryzysu gospodarczego i społecznego, takich jak spadek dochodu, brak pracy oraz większa niestabilność pracy, utrudniła młodym ludziom osiągnięcie autonomii ⁽³⁾.
10. Należy więc opracować odpowiednie środki i polityki, by wspierać autonomię młodych ludzi oraz wchodzenie przez nich w dorosłość. Chodzi o podejmowanie działań nie tylko w odniesieniu do polityk sprzyjających przechodzeniu młodych ludzi z etapu edukacji do etapu zatrudnienia, lecz także w odniesieniu do pokrewnych dziedzin, takich jak dostęp do finansowania, zdrowie i dobrostan oraz zaangażowanie polityczne i obywatelskie, po to by zapewnić niezbędne narzędzia, które pomogą młodym ludziom osiągać autonomię i angażować się w życie społeczne.
11. Chcąc zapewnić młodym ludziom dostęp do praw, UE musi skupić się m.in. na walce z bezrobociem młodzieży, sprzyjaniu aktywności obywatelskiej oraz zmniejszaniu rozdzwiewu między umiejętnościami i kompetencjami, których nabywają młodzi ludzie, a umiejętnościami i kompetencjami, których wymaga rynek pracy; musi przy tym umożliwiać im przyczynianie się do tworzenia nowych, trwałych miejsc pracy poprzez promowanie edukacji o wysokiej jakości oraz lepsze informowanie pracodawców o umiejętnościach i kompetencjach absolwentów.

W ZWIĄZKU Z TYM UZNAJE, ŻE:

12. W kontekście międzysektorowej współpracy w dziedzinie polityki młodzieżowej, UE i państwa członkowskie – w ramach swoich kompetencji i z należytym poszanowaniem zasady pomocniczości – mogłyby promować środki pomagające w stosownym przypadku podjąć następujące kwestie:
 - wspierać autonomię i dobrostan młodych ludzi oraz przeciwdziałać i zapobiegać wszelkim formom dyskryminacji, z którymi ma do czynienia wielu młodych ludzi,
 - inwestować w uświadamianie młodym ludziom przysługujących im praw i sposobu ich dochodzenia,
 - wspierać uczestnictwo młodych ludzi w procesie podejmowania decyzji na wszystkich szczeblach, m.in. uznając organizacje młodzieżowe za jedną z ważnych dróg pozwalających angażować się oraz rozwijać aktywność obywatelską,
 - podążać obraną ścieżką zmierzającą ku uznaniu pracy z młodzieżą za jeden z instrumentów sprzyjających zaangażowaniu oraz nabywaniu umiejętności i kompetencji ważnych dla osiągnięcia autonomii,
 - poszerzać możliwości angażowania się i wkładu w życie wspólnoty, także za pomocą mediów i technologii informacyjnych, zwłaszcza gdy w grę wchodzi decyzje, które bezpośrednio dotyczą młodych ludzi,
 - wspierać kształcenie umiejętności korzystania z mediów i narzędzi cyfrowych, traktując to jako sposób na rozwijanie u młodych ludzi krytycznego myślenia i aktywności obywatelskiej,
 - wspierać uznawanie i walidowanie umiejętności i kompetencji nabytych w drodze uczenia się nieformalnego i pozaformalnego, takiego jak wolontariat, oraz sprzyjać angażowaniu się młodych ludzi w życie obywatelskie, społeczne i polityczne.

⁽¹⁾ Dok. 14429/14.

⁽²⁾ Wnioski te zostały przyjęte w Rzymie podczas Konferencji UE na temat Młodzieży. Jest to cykliczne nieformalne przedsięwzięcie przygotowywane przez trzy kraje kolejno sprawujące prezydencję – z pomocą Komisji Europejskiej – będące integralną częścią usystematyzowanego dialogu ustanowionego przez Radę rezolucją (2009/C 311/01) w sprawie odnowionych ram współpracy na rzecz młodzieży oraz rezolucją (2014/C 183/01) w sprawie przeglądu usystematyzowanego dialogu, obejmującego włączenie społeczne młodzieży.

⁽³⁾ <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1404.htm>

ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, Z NALEŻYTYM POSZANOWANIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI, BY:

13. Dokonały postępów w identyfikowaniu barier, które utrudniają młodym ludziom angażowanie się w życie społeczne i polityczne, a przy tym rozważyły ewentualne wprowadzenie środków przeciwdziałających tym barierom.
14. Starają się działać na rzecz dostępu młodych ludzi do dobrych jakościowo miejsc pracy – z dobrą płacą i ochroną socjalną – pozwalających im na autonomię i na prowadzenie stabilnego i godnego życia.
15. Z myślą o młodych ludziach promowały równe szanse i równość płci, w tym w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym. Rozważyły podjęcie kroków, by młodzi ludzie mogli godzić pracę z życiem prywatnym.
16. Inwestowały w środki zapobiegawcze i interwencyjne ograniczające zjawisko wczesnego kończenia nauki, zwłaszcza przez kształtowanie polityk dających równy dostęp do dobrej jakościowo edukacji i oferujących ukierunkowane wsparcie na rzecz poprawy środowiska szkolnego. Należy zwrócić uwagę także na usuwanie przeszkód utrudniających młodym ludziom pełną realizację swojego potencjału w edukacji.
17. Propagowały pracę z młodzieżą – biorąc pod uwagę wnioski z opracowania na temat wartości pracy z młodzieżą⁽¹⁾ – jako jedno z podstawowych narzędzi, które pozwala młodym ludziom rozwijać własne inicjatywy oraz wspiera wchodzenie młodych ludzi w dorosłość.
18. Rozważyły promowanie rozwoju systemów mieszkalnictwa socjalnego⁽²⁾, które skupiałyby się na młodych ludziach o niskich dochodach, takich jak studenci, stażyści i młodzi bezrobotni.
19. Zastanowiły się, jak promować ustanawianie programów dla młodych ludzi w celu wspierania ich projektów z zakresu przedsiębiorczości.
20. Wspierały tworzenie przyjaznych młodzieży usług informacyjnych, które pomagałyby informować młodych ludzi o przysługującym im dostępie do praw.
21. Wspierały dostęp młodych ludzi do życia kulturalnego, aby pomóc im współuczestniczyć w budowaniu spójniejszego społeczeństwa.

ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH I KOMISJI, W RAMACH ICH KOMPETENCJI I Z NALEŻYTYM POSZANOWANIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI, RESPEKTUJĄC ODPOWIEDZIALNOŚĆ PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ZA POLITYKĘ MŁODZIEŻOWĄ, BY:

22. Nadal inwestowały w promowanie autonomii młodych ludzi przez kształtowanie i wspieranie polityki młodzieżowej i pracy z młodzieżą, a w stosownym przypadku również przez adekwatne wspieranie i finansowanie niezależnych organizacji młodzieżowych/organizacji kierowanych przez młodzież.
23. Promowały zasadę, zgodnie z którą autonomia i zaangażowanie młodych ludzi powinny być postrzegane jako ważny aspekt do uwzględnienia przy opracowywaniu strategii społeczno-gospodarczych w UE.
24. Wspierały kampanie i programy edukacyjne krzewiące wiedzę na temat praw człowieka (w tym praw obywatelskich, politycznych, ekonomicznych, socjalnych i kulturalnych) oraz tego, w jaki sposób młodzi ludzie mogliby w pełni korzystać z takich praw – m.in. przy pomocy istniejących sieci. Szczególnie należy uwzględnić młodych ludzi o mniejszych szansach.
25. Promowały korzystanie z możliwości, które daje program Erasmus+, w tym możliwości związanych ze szkoleniem nauczycieli i osób pracujących z młodzieżą w dziedzinie praw człowieka (w tym praw obywatelskich, politycznych, ekonomicznych, społecznych i kulturalnych), tak by mogli być ich promotorami w swoich instytucjach kształcenia i szkolenia.
26. Zadbały, by dzięki prawdziwie międzysektorowej współpracy plan prac UE na rzecz młodzieży został szybko zrealizowany.

⁽¹⁾ „Working with young people: the value of youth work in the EU” (Komisja Europejska 2014, http://ec.europa.eu/youth/library/study/youth-work-report_en.pdf).

⁽²⁾ Mieszkania zapewniane przez samorząd, które można by wynajmować za niewielką opłatą.

27. Korzystały z gwarancji dla młodzieży jako instrumentu promowania reform strukturalnych w państwach członkowskich oraz wymiany sprawdzonych rozwiązań wśród państw członkowskich, zwłaszcza jeżeli chodzi o monitorowanie jej realizacji pod kątem przechodzenia młodych ludzi z etapu edukacji do etapu zatrudnienia.
28. Ustanowiły wymianę najlepszych sprawdzonych rozwiązań w ramach istniejących struktur, po to by analizować i omawiać sytuację młodych ludzi pod kątem ich autonomii, zaangażowania w życie obywatelskie oraz dobrostanu i w razie potrzeby dokonywać ulepszeń na wszystkich szczeblach.

APELUJE DO ORGANIZACJI MŁODZIEŻOWYCH I ZAINTERESOWANYCH STRON, BY:

29. W pełni wykorzystały możliwości, które daje program Erasmus+, oraz promowały ten program, by wyposażyć młodych ludzi w stosowne umiejętności i kompetencje, wspierając ich autonomię i zachęcając ich do aktywnego udziału w życiu społecznym.
30. Informowały młodych ludzi o przysługującym im dostępie do praw – zarówno ogólnie, jak i szczegółowo w kontekście swoich działań – oraz ustanowiły konkretne inicjatywy, np. usługi informacyjne, w celu uwrażliwiania na kwestie związane z ich autonomią i dostępem do praw.

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI, BY:

31. Za pomocą instrumentów odnowionych ram przeanalizowała sytuację w dostępie do praw oraz bariery, z którymi mają do czynienia młodzi ludzie, na podstawie dobrowolnych wkładów państw członkowskich i z udziałem ekspertów, decydentów, przedstawicieli organizacji młodzieżowych i innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Ponadto analiza ta powinna być regularnie weryfikowana, tak by pomagała państwom członkowskim wymieniać się doświadczeniami i sprawdzonymi rozwiązaniami.
 32. Wzmocniła podejście międzysektorowe do polityki młodzieżowej oraz dopilnowała w stosownym przypadku uwzględniania przez Komisję dostępu młodych ludzi do praw podczas kształtowania polityk i opracowywania programów.
 33. Uwrażliwiała na kwestie związane z zaangażowaniem młodych ludzi, w tym autonomią i dostępem do praw, poprzez Europejski Portal Młodzieżowy.
 34. Zaproponowała ewentualne środki mające zachęcać młodych ludzi do angażowania się w demokratyczne życie Europy. W tym kontekście należy wziąć pod uwagę prace Rady Europy oraz partnerstwo między Komisją Europejską a Radą Europy na rzecz młodzieży.
 35. Wzięła pod uwagę prace nad włączeniem społecznym – ze szczególnym uwzględnieniem prac środowiskowych, dostępu do praw socjalnych oraz walki z nowymi formami ksenofobii i dyskryminacji – toczące się w ramach partnerstwa między Komisją Europejską a Radą Europy na rzecz młodzieży.
-